

Nieuwsbrief voor gemeenten

November 2019

Halfjaarlijkse uitgave

Inhoud

[Regionaal nieuws](#)

[Urban Data Centers](#)

[Samenwerkingsverbanden](#)

[Overig nieuws](#)

[Meer informatie](#)

[Colofon](#)

In deze nieuwsbrief

Dit is de dertiende uitgave van de nieuwsbrief voor gemeenten van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Hierin vindt u een overzicht van de nieuwste cijfers en publicaties op lokaal niveau en overige ontwikkelingen op het gebied van regionale en ruimtelijke statistieken. De nieuwsbrief verschijnt elk halfjaar.

Monitor Brede Welvaart & SDG's 2019

Op verzoek van het Kabinet publiceerde het CBS op Verantwoordingsdag de tweede editie van de [Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals](#). Hierin wordt beschreven hoe de welvaart zich in de brede zin van het woord ontwikkelt. Hierbij worden naast economische ook ecologische en sociaal-maatschappelijke aspecten meegenomen. Thema's zoals gezondheid, wonen, milieu, veiligheid en materiële welvaart worden behandeld.

Daarnaast bevat de Monitor Brede Welvaart en SDG's 2019 recente cijfers over de voortgang en Europese positie van Nederland met betrekking tot de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. In de volgende editie van deze nieuwsbrief zal aandacht besteed worden aan regionalisering van de monitor.

In deze nieuwsbrief

Deze editie bevat informatie over diverse andere onderwerpen zoals de leefsituatie van jongeren, de WOZ-waarde per gemeente, het uurloon in grensgebieden en regionale verschillen in de stijging van waterschapsheffingen.

Veel leesplezier!

Regionaal nieuws

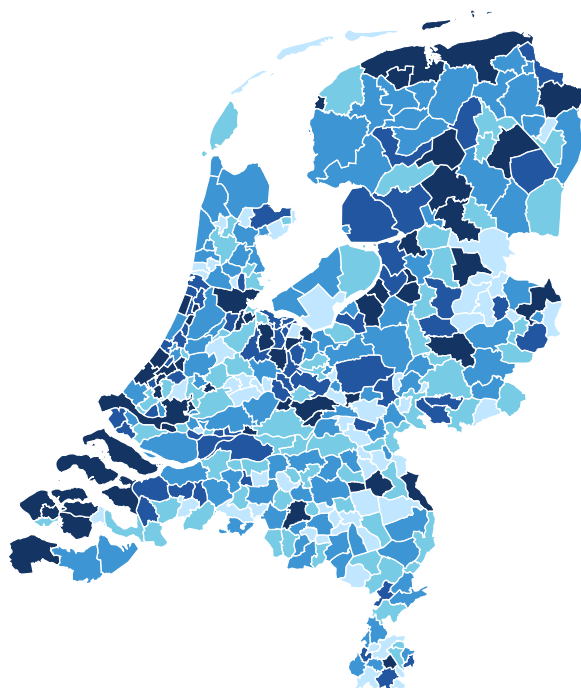
Ruim 2 duizend honderdplussers

Op 1 januari 2019 waren 2 189 inwoners van Nederland 100 jaar of ouder. In de afgelopen decennia nam het aantal honderdplussers vrijwel jaarlijks toe, maar sinds enkele jaren stopt de groei rond 2 200 honderdplussers. Vanaf 2020 zal het aantal honderdplussers naar verwachting weer stijgen. Dit wordt mede veroorzaakt door een kleine babyboom na de Eerste Wereldoorlog.

Gemiddeld wonen er per gemeente 2,7 honderdplussers per duizend tachtigplussers. In 38 van de 355 Nederlandse gemeenten woonden begin 2019 helemaal geen honderdplussers. Op Schiermonnikoog woonden op 1 januari 2019 relatief de meeste honderdplussers; van de 67 tachtigplussers waren er twee 100 jaar of ouder.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Honderdplussers per 1 000 tachtigplussers, 1 januari 2019

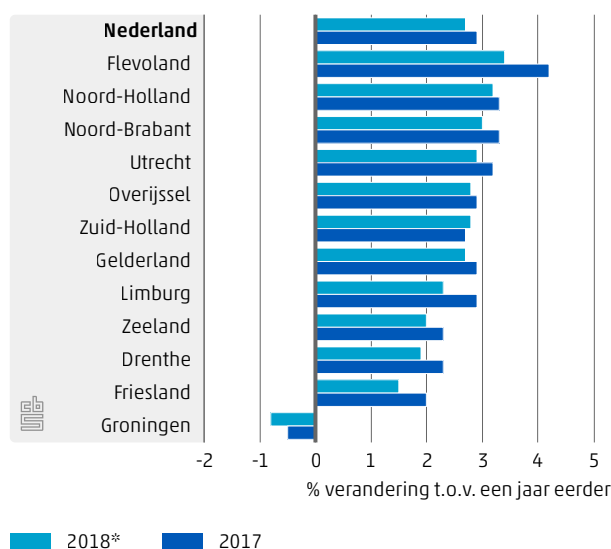
Economie Almere wederom sterkste groei

In 2018 groeide de Nederlandse economie met 2,7 procent. Dit was een iets kleinere groei dan het jaar daarvoor. Deze lagere groei was bij nagenoeg alle provincies terug te zien. Flevoland kende, met dank aan Almere, de sterkste groei. Almere had, net als in 2017, van de COROP-plusgebieden de sterkste economische groei (4,6 procent). Een toenemende bevolking en stabiele groei van leasebedrijven droegen hieraan bij. In Groningen was de krimp met 0,8 procent groter dan vorig jaar door een grotere afname van de aardgaswinning.

De top drie van sterkst groeiende provincies is ten opzichte van vorig jaar onveranderd gebleven. De economie van Flevoland groeide opnieuw het hardst, gevolgd door Noord-Holland en Noord-Brabant. Noord-Brabant profiteerde van de groei in de industrie die hier bovengemiddeld aanwezig is.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Bruto binnenlands product (volume)

* Voorlopige cijfers.

Ruim 1 op 10 jonge gezinnen verliet Amsterdam in 2018

In 2018 verhuisde 12 procent van de gezinnen met kinderen jonger dan vier jaar uit Amsterdam naar een andere gemeente. Ook uit de andere drie grote steden vertrokken wederom meer jonge gezinnen dan uit kleinere gemeenten. Gezinnen met een hoger inkomen verlaten de grote stad het vaakst, evenals gezinnen zonder migratieachtergrond. In bijna alle Nederlandse gemeenten verhuizen stellen met kinderen veel minder dan stellen zonder kinderen. Mogelijke redenen voor het vertrek van gezinnen uit de grote steden zijn onder andere een tekort aan woonruimte of het ontbreken van een tuin.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

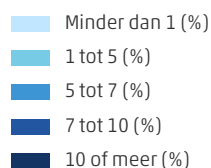
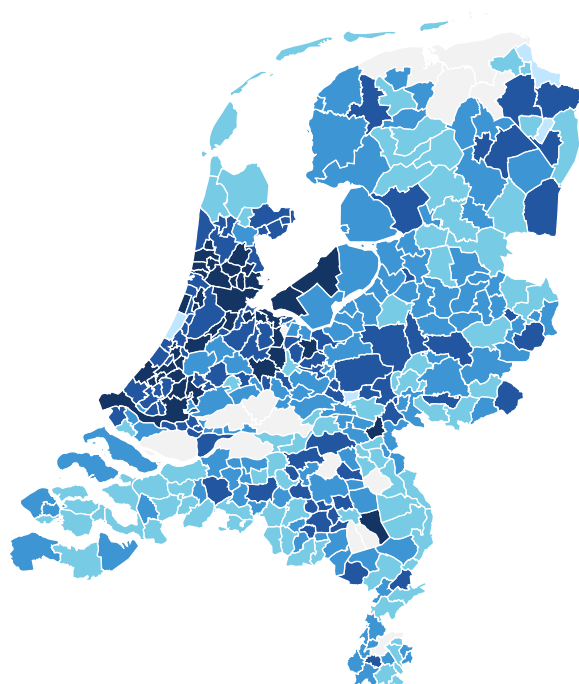
Verandering gemiddelde WOZ-waarde per gemeente

De gemiddelde WOZ-waarde van woningen is in 2019 voor het vierde jaar op rij gestegen. Op 1 januari 2019 bedroeg deze 248 duizend euro per woning, 7,8 procent meer dan een jaar eerder. Dat is de hoogste waarde ooit en de hoogste stijging sinds jaren.

In Rotterdam steeg de gemiddelde woningwaarde met bijna 16 procent het hardst. De gemiddelde WOZ-waarde steeg daar van 166 duizend euro per woning in 2018 naar 192 duizend euro in 2019.

In Amsterdam steeg de gemiddelde WOZ-waarde met ruim 11 procent tot 378 duizend euro. Benieuwd naar de gemiddelde woningwaarde in uw gemeente? Maak gebruik van de interactieve kaart in [dit artikel](#).

Verandering WOZ-waarde per gemeente tussen 2018-2019

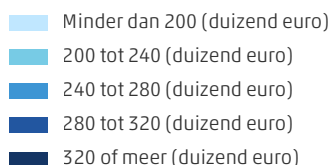
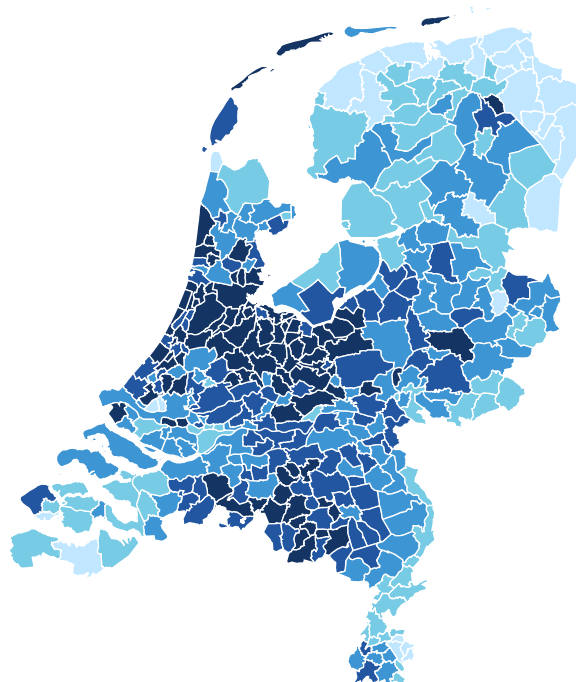
Regionale verschillen in huizenprijzen groter geworden

De gemiddelde verkoopprijs van een koopwoning in Nederland is in 2018 toegenomen tot ruim 287 duizend euro. In Blaricum werd met een gemiddelde van ruim 9 ton het meeste betaald voor een bestaande koopwoning. In Delfzijl werd in 2018 met gemiddeld 142 duizend euro het minst betaald voor een koopwoning. Het prijsverschil van woningen in gemeenten met de hoogste en laagste gemiddelde verkoopprijs was met 760 duizend euro nog nooit zo groot.

In de Randstad en in de provincie Noord-Brabant is de gemiddelde prijs voor een koopwoning in de meeste gevallen hoger dan in de randen van Nederland. Goedkopere gemeenten zijn vooral te vinden in Groningen, Friesland, Limburg en Zeeland.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Gemiddelde verkoopprijs bestaande koopwoningen, 2018

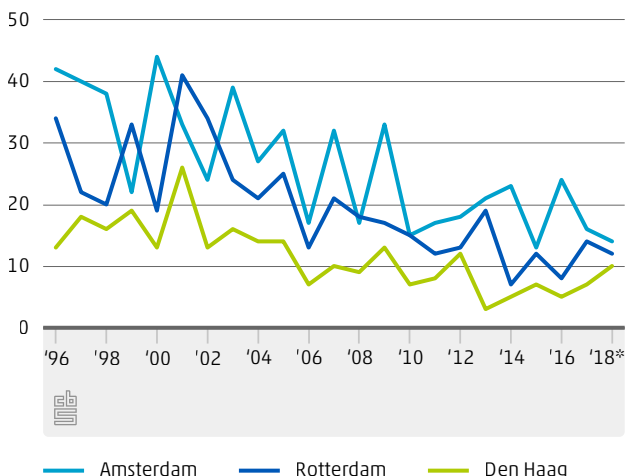
Bron: CBS, Kadaster.

Minder slachtoffers moord en doodslag

In 2018 kwamen in Nederland 119 mensen om het leven door moord of doodslag, 39 minder dan in 2017. 30 procent van alle gevallen van moorden en doodslag in 2018 werd in de drie grootste steden van Nederland gepleegd: 14 in Amsterdam (onder wie 11 inwoners), 12 in Rotterdam (van wie 10 inwoners) en 10 in Den Haag (allen inwoners). Relatief gezien werden in de afgelopen vijf jaar 2,1 op de 100 duizend inwoners van Amsterdam slachtoffer van moord of doodslag. Ook in Rotterdam en Den Haag lag dit cijfer met 1,7 en 1,3 per 100 duizend inwoners hoger dan het landelijk gemiddelde van 0,8 per 100 duizend personen.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Slachtoffers moord en doodslag

Urban Data Centers

Prettig wonen in Den Haag

Hoe prettig vinden bewoners van Den Haag het om te wonen in hun wijk? En wat maakt het dat mensen in de ene wijk fijner wonen dan in een andere? Het Urban Data Center Den Haag heeft het onderzocht. De resultaten voor zeven wijken zijn in een dashboard gezet. De gemeente deed het onderzoek om prioriteiten te stellen voor toekomstige wijkplannen en het gesprek aan te gaan met bewoners en ondernemers. Daarbij staat het verbeteren van de leefbaarheid, veiligheid, gezonde leefomgeving en sociale cohesie centraal.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Online detailhandel in Den Haag

Het CBS heeft in opdracht van de gemeente Den Haag onderzocht wat de prestaties zijn van de detailhandel op het gebied van digitalisering en hoe winkeliers met een website of webshop het doen ten opzichte van collega's zonder deze

digitale diensten. In dit onderzoek zijn bedrijven – op een voor het CBS vernieuwende manier – geïdentificeerd op basis van de informatie die bedrijven op hun website hebben staan. Dit is gedaan door middel van *web scraping* en *text mining*, een techniek waarbij software wordt gebruikt om informatie van webpagina's te halen, op te schonen en te analyseren. Vervolgens zijn de bedrijven geïdentificeerd als wel of niet een webwinkel met behulp van *machine learning*. Dit leverde een goed beeld op van het midden- en kleinbedrijf in Den Haag. Geïnteresseerd? Lees dan het [corporate artikel](#), of bekijk de [resultaten van het onderzoek](#).

Samenwerkingsverbanden

Uurloon grensgebieden hoogst in België

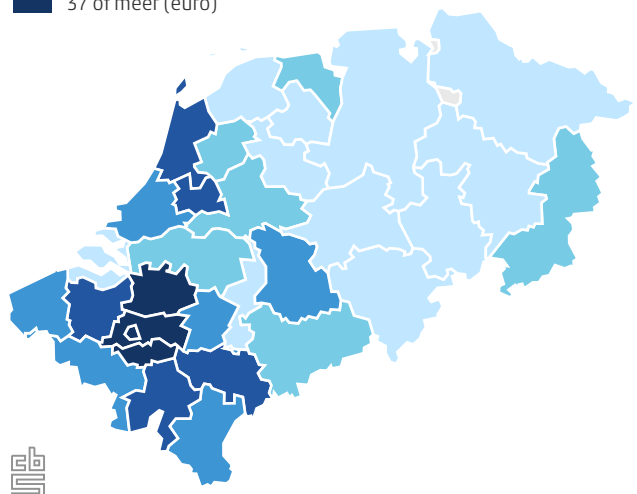
In de gebieden langs de Nederlandse grens worden de hoogste uurlonen betaald in België. Vrijwel overal zijn de uurlonen in de Nederlandse grensgebieden lager dan aan de andere kant van de grens. Alleen aan de grens met het Duitse Nedersaksen is dat andersom.

Het gemiddelde uurloon in Nederland bedroeg afgerond 33,40 euro in 2015. De uurlonen liggen hoger in buurland België (37,90 euro), terwijl ze lager liggen in de aangrenzende Duitse deelstaten Noordrijn-Westfalen (31,60 euro) en Nedersaksen (28,50 euro). Ook de arbeidsproductiviteit per gewerkt uur is het hoogst in België (67,30 euro), gevolgd door Nederland (62,30 euro), Noordrijn-Westfalen (55,10 euro) en Nedersaksen (50,30 euro).

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Gemiddeld uurloon in Nederland, België, Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen, 2015

- Minder dan 31 (euro)
- 31 tot 33 (euro)
- 33 tot 35 (euro)
- 35 tot 37 (euro)
- 37 of meer (euro)

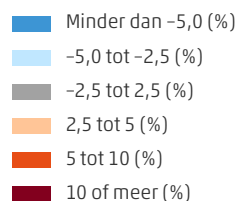
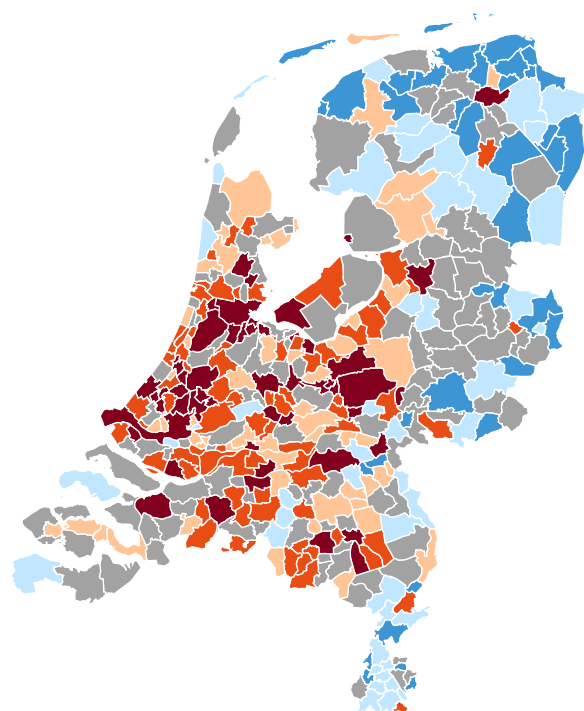
Nieuwe regionale bevolkings- en huishoudensprognose

Nederland zal in 2035 naar verwachting 18,3 miljoen inwoners hebben, 1 miljoen meer dan nu. Vooral de grote en middelgrote gemeenten zullen groeien, evenals diverse randgemeenten rondom de steden. Tegelijk zal 1 op de 5 gemeenten krimpen, vooral aan de randen van Nederland. Deze gemeenten zullen sneller vergrijzen dan de steden. Ook wonen steeds meer mensen alleen.

Dat blijkt uit de Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2019-2050 van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Deze prognose geeft een beeld van de regionale groei van de bevolking en het aantal huishoudens in de komende drie decennia. De verwachte trends kunnen een hulpmiddel zijn bij het ruimtelijk, sociaal of economisch beleid.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Bevolkingsgroei per gemeente 2018-2035

Veiligheidsmonitor 2019 in uitvoering

Op dit moment wordt de Veiligheidsmonitor 2019 uitgevoerd door het CBS en I&O Research, waarbij naast een grote landelijke steekproef ook voor ruim 100 gemeenten waarnemingen worden verricht. Dit grootschalige bevolkingsonderzoek vindt elke twee jaar plaats en richt zich onder andere op aspecten van de sociale veiligheid en de door burgers ondervonden criminaliteit. Publicatie van de uitkomsten staat gepland voor 2 maart 2020.

Door het grote aantal waarnemingen is de Veiligheidsmonitor geschikt voor het samenstellen van laag-regionale informatie. Informatie is beschikbaar op het niveau van de 167 basisteams van de politie en voor gemeenten vanaf 70 duizend inwoners (51 gemeenten in 2017). Meer informatie over de Veiligheidsmonitor 2017 en de hierin opgenomen onderwerpen is te vinden op [StatLine](#).

Eerlijke algoritmen voor beleid

Tegenwoordig worden steeds meer beslissingen genomen door geautomatiseerde systemen die gebruik maken van algoritmen. Maar hoe eerlijk is de toepassing van algoritmen? Rik Helwegen, onderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam (UvA), zocht het uit voor de gemeente Amsterdam. Helwegen sprak met deskundigen bij de gemeente en het CBS op het gebied van het sociaal domein en testte een model met succes op diverse databestanden van het CBS.

[Klik hier](#) om verder te lezen.

Overig nieuws

Regionale inzichten in de leefsituatie van kinderen en jongeren

Op verzoek van VNG Realisatie heeft het CBS vijf indicatoren berekend die het welzijn van kinderen en jongeren in Nederlandse gemeenten in kaart brengen, vaak zelfs tot op wijkniveau. Doel was om inzicht te bieden in regionale ontwikkelingen op dit gebied. Het gaat om het aandeel kinderen in bijstandshuishoudens en eenoudergezinnen, jeugdwerkloosheid, zuigelingensterfte en jeugdcriminaliteit in de periode 2016-2018.

De gegevens worden gevisualiseerd in het interactieve dashboard op [Waarstaatjegemeente.nl](#) en zijn te downloaden vanaf de [CBS-website](#).

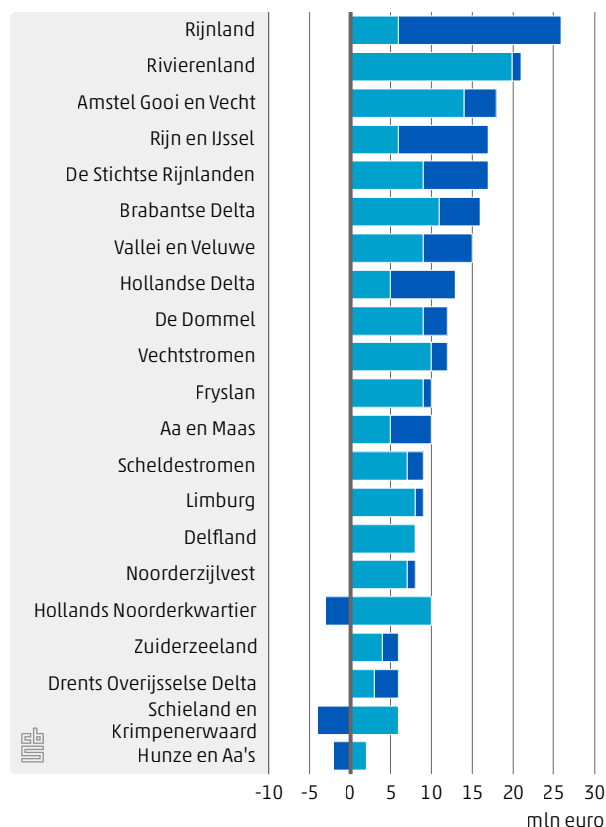
Waterschapsheffingen sinds 2015 met 9 procent gestegen

Nederland telt 21 waterschappen met twee hoofdtaken: afvalwaterzuivering en de watersysteemtaak. Onder dat laatste vallen het beheer en onderhoud van waterkeringen zoals duinen en dijken, en de zorg voor het vasthouden, bergen en eventueel aan- of afvoeren van water. Deze

hoofdtaken bekostigen ze grotendeels uit twee specifieke waterschapsheffingen: de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing.

Sinds 2015 zijn de opbrengsten uit de watersysteemheffing met ruim 12 procent gestegen. Dat is meer dan de opbrengsten uit de zuivering (nog geen 6 procent toename). Dit beeld is echter voor elk waterschap anders. Zo steeg het tarief voor de zuiveringsheffing in het hoogheemraadschap van Rijnland (Zuid-Holland), dat investeerde in nieuwe en bestaande afvalwaterzuiveringsinstallaties. Bij het waterschap Rivierenland (stroomgebied van Lek, Merwede en Waal) stegen juist de opbrengsten uit de watersysteemheffing. Interessant? Lees dan [hier](#) verder.

Ontwikkeling waterschapsheffingen, 2019 t.o.v. 2015

Watersysteem- en verontreinigingsheffing
Zuiveringsheffing

Nieuwe Statistiek Re-integratie door Gemeenten ingevoerd

Per 1 januari 2019 is de uitvraag voor de Statistiek Re-integratie door Gemeenten (SRG) ingrijpend gewijzigd. De grootste wijziging betreft de uitbreiding van het aantal typen voorziening van 10 naar 18. Hierbij is getracht om de indeling zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de gemeentelijke

praktijk. Ook zijn in de richtlijnen de beschrijvingen van de typen voorziening aangescherpt. Dit moet het voor gemeenten makkelijker maken om hun voorzieningen te schakelen naar de juiste voorzieningen in de SRG. Hierdoor geeft de SRG nu een veel beter inzicht in de verschillende voorzieningen die gemeenten verstrekken. Zo leverden gemeenten in de oude situatie circa 90 procent van hun voorzieningen aan als 'overig'; in de nieuwe SRG is dat nog maar 6 procent.

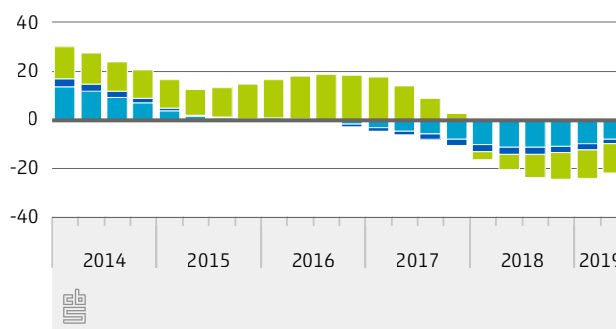
Kijk op [StatLine](#) voor cijfers uit de nieuwe SRG.

Minder personen in de bijstand, zowel met als zonder migratieachtergrond

Tussen juni 2018 en juni 2019 is zowel het aantal bijstandsontvangers met een Nederlandse achtergrond als met westerse of niet-westerse migratieachtergrond afgenomen met respectievelijk 8 duizend, 2 duizend en 12 duizend. Relatief gezien gaat het om dezelfde orde van grootte: steeds rond de 5 procent minder. Voor het zesde kwartaal op rij zijn er nu minder bijstandsgerechtigden dan een jaar eerder, ongeacht hun achtergrond. Benieuwd naar hoe het aantal uitkeringsontvangers in uw gemeente verdeeld is over de wijken en buurten? Bekijk dan [deze](#) Statline-tabel.

Personen met een bijstandsuitkering¹⁾

verandering t.o.v. jaar eerder (x 1 000)

¹⁾ Tot de AOW-leeftijd.

Update benedengemeentelijke gegevens

De publicaties naar postcodes, 100-bij-100-meter-vierkanten en 500-bij-500-meter-vierkanten zijn recentelijk geactualiseerd. Daarbij zijn de publicaties voor het jaar 2018 geheel nieuw, en zijn de verslagjaren 2015, 2016 en 2017 aangevuld met nieuwe gegevens. De oudere jaren bevatten inmiddels ruim 100 onderwerpen over bevolking, wonen, energie-verbruik, inkomen, sociale zekerheid, de omgevings-adressendichtheid en stedelijkheid, en de nabijheid van verschillende voorzieningen.

Klik [hier](#) voor meer informatie.

Meer informatie

De statistieken van het CBS zijn beschikbaar op de [CBS-website](#). Komt u via de website of StatLine niet bij de juiste cijfers of heeft u vragen over publicaties van Eurostat, dan kunt u contact opnemen met de [Infoservice](#) van het CBS.

Via de landingspagina [Nederland regionaal](#) maakt het CBS de regionale informatie toegankelijk. Deze pagina helpt u een weg te vinden in de vele regionale gegevens en mogelijkheden. De landingspagina biedt overzicht en slaat een brug naar de regionale informatie in StatLine. Wilt u snel een overzicht hebben over de thema's waarvan het CBS regionale cijfers heeft, kijk dan in het [Overzicht regionale gegevens](#) in StatLine.

Aan de hand van interactieve kaarten op [CBSinuwBuurt.nl](#) kunt u eenvoudig cartografische weergaven van verscheidene onderwerpen samenstellen. Het CBS maakt het op deze manier mogelijk om gegevens visueel weer te geven op een laagregionaal niveau en op andere kleine oppervlakken, zoals 100-metervierkanten.

Colofon

De nieuwsbrief voor gemeenten is een uitgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De vorige edities van de nieuwsbrief zijn te downloaden via [de archiefpagina](#) op de CBS-website. Hier kunt u zich ook aanmelden of afmelden voor de nieuwsbrief.

Wilt u reageren op deze nieuwsbrief of heeft u een andere vraag over regionale of ruimtelijke statistieken van het CBS? Neem dan per [e-mail](#) contact met ons op.

[Aanmelden](#) of [afmelden](#) voor deze nieuwsbrief.